

Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma 2026–2028

Tarkastuslautakunta 14.11.2025

Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toimivaltuudet

Maakuntavaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty kuntalain 14 luvussa ja Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännössä.

Kuntalaki 121 §

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosääntö 73 §

Sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään, tarkastuslautakunnan on

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi;
2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilitarkastustavan edellyttämässä laajuudessa;
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain maakuntavaltuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa maakuntavaltuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä.

Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana maakuntavaltuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

Arviointitehtävä

Tarkastuslautakunnan suorittaman arvioinnin tulokset raportoidaan maakuntavaltuustolle osoitetussa arviointikertomuksessa.

Tarkastuslautakunta tekee koko kuntayhtymää kattavaa arviointia. Lähtökohtana on, että arviointitoiminta tukee kuntayhtymän päätöksentekoa ja toiminnan kehittämistä. Tämän vuoksi arviointi kohdistetaan tuloksellisuuden kannalta keskeisiin tavoitteisiin ja toimintoihin.

Tarkastuslautakunta painottaa arvioinnin tarkkuutta ja käyttökelpoisuutta toiminnan ja tuloksellisuuden kehittämisen näkökulmasta. Laadukas arviointi auttaa kehittämään johtamisjärjestelmää ja toiminnan järjestämistä sekä palvelee luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimintaa, keskinäistä vuoropuhelua ja koordinaatiota.

Arviointityön toteuttaminen

Tarkastuslautakunta toteuttaa arvioinnin käyttämällä seuraavia toimintatapoja:

1. Tarkastuslautakunnan suorittama arviointi perustuu kuntayhtymän ohjelmiin ja asiakirjoihin: Pohjois-Pohjanmaan liiton strategia, maakuntaohjelma, talousarvio, päätökset ja raportit.
2. Tarkastuslautakunta seuraa maakuntahallituksen ja viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunta saa käyttöönsä tarvittavat asiakirjat arviointityön toteuttamiseksi. Kokoukseen kutsutaan viranhaltijoiden lisäksi luottamushenkilöjohtoa selvittämään omasta näkökulmastaan arviointikohteen toimintaa, tavoitteita ja niiden toteutumista. Lautakunta pyytää tarvittaessa liiton organisaatiolta selvityksiä toiminnan arvioinnin tueksi.
3. Arvioitavan vuoden tilinpäätös toimintakertomuksineen on asiakirja, josta ilmenevien tietojen perusteella arviointi ensisijassa suoritetaan.
4. Talouden arvioinnissa huomioidaan tilintarkastajan raportit sekä selvitykset ja kuulemiset kuntayhtymän taloudesta.

Lautakunnan jäsenten toimintavalmiuksien kehittämistä tuetaan osallistumalla koulutuksiin.

Arviointisuunnitelma ja työohjelma

Tarkastuslautakunnan arviointityön systematisoimiseksi laaditaan arviointisuunnitelma, jota täsmennetään vuosittain.

Arviointisuunnitelmassa on esitetään ne tehtäväalueet, jotka otetaan kunakin vuonna syvällisemmän arvioinnin kohteeksi.

Vuosittain toistuvat kokousasiat

- arviointikertomus kuluneesta vuodesta
- tilintarkastussuunnitelma, tilikauden aikainen tarkastus, tilintarkastuksen raportit / tilintarkastaja
- talousarvio, osavuosikatsaukset / johtavat viranhaltijat
- tilinpäätös, toimintakertomus / johtavat viranhaltijat
- henkilöstösuunnitelma, henkilöstötilinpäätös / henkilöstöpäällikkö
- tilinpäätöksen hyväksyminen, vastuuvapauden myöntäminen
- sisäisen tarkastuksen raportti / hallinnon kehittämispäällikkö
- sidonnaisuusilmoitukset ja tiedoksi saattaminen maakuntavaltuustolle
- hanketarkastus
- maakuntahallituksen puheenjohtajan kuuleminen

Arvioinnin painopisteet 2026–2028

Vuosi 2026

- Pohjois-Pohjanmaan liiton omat hankkeet ja omien hankkeiden hallinnointiprosessit.
- Edunvalvonnan toimenpiteet
- Työhyvinvointi (henkilöstöpäällikön kuuleminen)

Vuosi 2027

- Pohjois-Pohjanmaan liiton strategisten tavoitteiden toteutuminen
- Maakunnan kehittäminen ja rahoitus - vastuualueen toiminta
- Edunvalvonnan vaikuttavuus

Vuosi 2028

- Maakunnan suunnittelu ja osaaminen - vastuualueen toiminta

